

Motion till riksdagen 2025/26:2398

av **Markus Wiechel (SD)**

Reformering av det kommunala utjämningsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en reformering av det kommunala utjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det kommunala utjämningsystemet är ett ekonomiskt system som syftar till att skapa jämlikhet och balans mellan kommunerna i Sverige när det gäller resurser för till exempel skolor, vård och omsorg. Systemet fungerar genom att generera ett utjämningsbidrag eller utjämningsavdrag baserat på kommunernas skatteinkomster, kostnader och befolkningssammansättning. Kommuner med högre skatteintäkter än genomsnittet får betala in till systemet, medan de med lägre inkomster kan få ekonomiskt stöd för att kunna erbjuda en likvärdig service för sina invånare. På så sätt är tanken med utjämningsystemet att skillnader mellan rika och fattiga kommuner ska minska så att jämlikheten i levnadsstandard kan öka.

En fördel med systemet är att det bidrar till att även resurssvaga kommuner kan erbjuda nödvändig service och trygghet för sina invånare. Det kan även främja viss social sammanhållning och minskar de skillnader i levnadsvillkor som finns beroende på var i landet man bor. Det är dock inte helt oproblematiskt idag då vi återkommande har fått se hur kommuner som sköter sin ekonomi väl samtidigt tvingas finansiera kommuner som år efter år missköter sin verksamhet. Detta skapar en orättvis belastning för de ansvarsfulla kommunerna, samtidigt som det kan minska incitamenten för vissa att förbättra sin ekonomiska styrning, i tron att de ändå får stöd.

Nackdelarna är också att systemet riskerar skapa ett beroende av ekonomiskt stöd, vilket kan minska incitamenten för kommunerna att effektivisera sina verksamheter. Dessutom kan utjämningsystemet verka snedvridande på vissa prioriteringar, eftersom

det är baserat på detaljerad ekonomi som kan vara svårt att anpassa för förändrade behov eller lokala förutsättningar.

Det finns därför ett behov av en reformering av det kommunala utjämningsystemet för att göra det mer rättvist, transparent och anpassningsbart. Det skulle behövas en bättre återspeglning av det moderna demografiska läget och de samhälleliga förändringar vi ser idag, såsom urbanisering, åldersstrukturer och migration. En bättre anpassning av regler och parametrar skulle kunna säkerställa att pengarna verkligen går till de kommuner som behöver stöd mest, samtidigt som det skulle kunna skapa större tydlighet och rättvisa i fördelningen av resurser. En reformering är därför avgörande för att stärka det regionala jämställdhetstänket och säkerställa att alla invånare får tillgång till en god kvalitet på offentliga tjänster, oavsett var de bor.

Markus Wiechel (SD)